

Формування механізму управління витратами вимагає відмови від деяких догматичних уявлень про економічну суть і природу витрат ПАТЗТЗК, більш широкого використання досліджень теорії і практики не тільки вітчизняних економістів, але і закордонних. Це дозволить підвищити ефективність його діяльності та конкурентоспроможність у сучасних ринкових умовах. Особливу актуальність становить удосконалення методології і методики управління витратами. Реалізація економічних аспектів управління витратами дозволить здійснити системний підхід до аналізу собівартості перевезень, обґрунтування можливих напрямків підвищення рентабельності і фінансової стабільності підприємств, моделювання витрат із застосуванням економіко-математичних методів, планування і прогнозування витрат у поточному і довгостроковому періодах. Необхідно сформулювати стратегічні цілі управління ПАТЗТЗК в сучасних умовах та конкуренції і на основі системного аналізу визначити суперечності між ними.

На етапі підйому економіки України головне протиріччя може полягати в необхідності нерідко збільшувати, а не скорочувати витрати праці, матеріальні фінансові та інші ресурси, коли зростає проблема не тільки в додаткових обсягах, але й у більш високій якості обслуговування, якщо це вигідно споживачам. Підвищення ефективності роботи ПАТЗТЗК, забезпечення фінансової стабільності і конкурентоспроможності вимагає удосконалення управління витратами, тому визнано їх скорочення шляхом впровадження проти затратного механізму, ліквідації збиткових і нерентабельних видів діяльності, впровадження нових ресурсозберігаючих технологій та технічних засобів. Визначальною є проблема вибору критерію оцінки підвищення або зниження ефективності. Просте зниження витрат на одиницю продукції не можна вважати показником ефективності. Оцінювати ефективність треба за величиною загального економічного ефекту, що отримує ПАТЗТЗК і споживачі продукції залізничного транспорту з урахуванням всіх збитків. Важливо не просто зменшувати витрати на експлуатацію, а саме оптимізувати їх.

У сучасних умовах для забезпечення стійкої позиції ПАТЗТЗК на ринку перевезень необхідно удосконалення управління витратами, що включає як прийняття оптимальних рішень, так і моделювання використання ресурсного потенціалу суб'єкта господарювання, пошук резервів зниження витрат і шляхів їх реалізації. Це дасть можливість ПАТЗТЗК з успіхом конкурувати у ринковій системі господарювання.

УДК 658.7

ІНФОРМАЦІЙНІ ЛОГІСТИЧНІ СИСТЕМИ У ВИРОБНИЧИХ ПРОЦЕСАХ ПІДПРИЄМСТВ

Полякова О.М., к.е.н., доцент (УкрДАЗТ)

Логістику по праву можна вважати істотним чинником реалізації заходів, спрямованих на підвищення економічної ефективності виробництва і збуту. Значний прогрес в справі раціоналізації цих сфер діяльності може бути досягнутий шляхом максимальної координації матеріальних і інформаційних потоків при їх об'єднанні, що і є одним з основних завдань логістики. Для її вирішення потрібні широке застосування електронної обробки даних, стандартизація матеріально-технічних зв'язків, організація роботи на основі наукового функціонального аналізу і структуризації, а також застосування нових технологій, що ведуть до автоматизації операцій.

Інструментом об'єднання підсистем виробничого процесу є інформаційне забезпечення процесів виробництва, починаючи із закупівлі і завершуючи збутом продукції. У зовнішній сфері діяльності фірми причиною успіху або невдачі на ринку можуть служити:

- оперативне отримання інформації про ту або іншу подію або комерційну ситуацію, що склалася на ринку;
- отримання запиту на постачання або відмову від нього.

І в тому, і в іншому випадку також первинну роль грає комплекс інформаційного забезпечення. Потоки інформації є тими єднальними нитками, на які нанизуються усі елементи логістичної системи. При цьому інформаційна мережа припускає створення баз даних, комунікацій усередині фірми, наявність комплексу заходів по ухваленню оперативних рішень і т. д.

Ще кілька років тому основні проблеми, які стояли перед творцями логістичних систем, лежали в області фізичних потоків товарів і сировини. Під інформаційним забезпеченням фізичного процесу руху товарів від постачальника до споживача малася на увазі лише супровідна інформація. У міру поширення логістичних систем на підприємствах у все більшій мірі стала відчуватися необхідність розвитку і впровадження в практику логістичних інформаційних систем, які дозволили б органічно об'єднати в єдине ціле усі логістичні підсистеми (логістику постачання, виробничу логістику, логістику розподілу та ін.). Успішному втіленню цієї концепції в життя сприяло розуміння того факту, що інформація на сучасному рівні розвитку громадського

виробництва – це самостійний виробничий чинник, потенційні можливості якого відкривають широкі перспективи для зміцнення конкурентоспроможності фірм.

Для створення інформаційної логістичної системи на рівні виробництва необхідно сформувати модель такої системи. Традиційно в практиці західних компаній пошук шляхів раціоналізації матеріально-технічного забезпечення обмежується в основному фізичним рівнем підприємства. Аналізуються ті, що мають відношення до ефективності, технічні засоби організації матеріального потоку і при необхідності робиться їх модернізація. Отримувана величина можливої економії, як правило, невелика, особливо для малих і середніх підприємств. Тут, наприклад, в основному застосовують незначну кількість транспортних засобів усередині і поза підприємствами, а наявні засоби складування реально удосконалити дуже важко. Один із виходів – застосування логістичного підходу до створення моделі, а потім і реальної системи організації інформаційного потоку на досліджуваному як єдине ціле підприємстві. Для цього потрібно достатній об'єм детальних даних, які можуть бути отримані тільки за допомогою інтегрованої інформаційної системи матеріально-технічного постачання.

Інформаційна система є істотним компонентом логістичної структури, що пов'язує її воедино зі службовцем для координації постачань, виробництва і збуту. Суть системи координації постачань полягає, по-перше, в розділенні фізичних потоків на незалежні періоди транспортування і складування, по-друге, в підготовці інформації про фазу і стан потоку в реальному масштабі часу. Інформаційна логістика добре укладається в рамки комп'ютерних технологій.

Інформаційні логістичні мережі розділені на рівні контролю процесів виробництва. На самому нижньому рівні – функціональному – за допомогою інструментальних засобів для збору і передачі даних забезпечуються базовою інформацією автономні підсистеми, що відповідають за виробництво, складування і перевезення. При цьому використовуються сенсорні і скануючі пристрої, що спеціально розробляються для цієї мети. На наступному рівні організовується контроль устаткування систем матеріально-технічного постачання і шляхом комбінування окремих елементів, що утворюють автономні підсистеми, досягається максимальна керованість елементів системи в цілому. На вищому рівні виробництва автономні підсистеми об'єднуються в усеосяжну інформаційну мережу (центральну систему управління). Тут менеджмент підприємства має справу з високорівневим плануванням і ухваленням рішень.

Формування інформаційної системи –

складний і багатоплановий процес, в якому використовуються досягнення сучасної інформаційної технології, новітні комп'ютерні системи, що робить можливим успішне керівництво виробничими процесами на основі застосування адекватної інформаційної техніки, методів і форм інформаційного забезпечення логістичної системи в цілому.

УДК 339.137.2

КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА

*Ревуцька Л.Є., к.е.н, доцент,
Корольова Н.М., ст. викладач (УкрДАЗТ)*

Конкурентна перевага фірми як на внутрішньому, так і на світовому ринку багато в чому залежить від чинників, що сформувалися в країні базування фірми. Розглядаючи такі чинники, як наявність робочої сили, кількість природних ресурсів, протекціоністська політика уряду по відношенню до вітчизняних фірм, відмінності в практиці управління фірмами та ін. Жоден з них, узятий окремо, не дозволяє достатньо переконливо відповісти на питання, що ж саме визначає успіх або неуспіх фірми в конкуренції. Актуальність теми і потреби практики зумовили напрямок цього дослідження. Метою дослідження став аналіз чинників, які впливають на конкурентоспроможність підприємства.

Конкурентоспроможність фірми забезпечується повнотою і ефективністю використання наявних в їх розпорядженні, а також, що набувають для майбутнього виробництва, усіх видів ресурсів.

Цей принцип справедливий як на рівні окремої фірми, так і на рівні економіки країни в цілому.

Конкурентоспроможність фірми може бути виявлена (оцінена) тільки в рамках групи фірм, що відносяться до однієї галузі, або фірм, що випускають товари (послуги), - субституту. Конкурентоспроможність можна виявити тільки порівнянням між собою цих фірм як в масштабі країни, так і - світового ринку.

Таким чином, конкурентоспроможність фірми - поняття відносне: одна і та ж фірма в рамках, наприклад, регіональної галузевої групи може бути визнана конкурентоздатною, а в рамках галузей світового ринку або його сегменту - ні.

Виявлені в результаті порівняння конкурентні переваги фірми в порівнянні з іншими фірмами, характеризують ступінь її конкурентоспроможності.

Якщо уважно проаналізувати склад